

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

טוראי עודד בן-ישראל ז"ל

בן אשר וחווה

נולד בתל אביב

בתאריך כ"ה בתשרי תר"ץ, 29/10/1929

התגורר בירושלים

שרת בחיל השריון

נפל בעת מילוי תפקידו בשרותו

כ"ה באייר תש"ח, 3/6/1948

נקבר בבית העלמין הצבאי נחלת יצחק

חלקה: 60 שורה: 12 קבר: 11

הותיר אחריו הורים

בן 19 בנופלו

קורות חיים

בן חווה והסופר והמורה ד"ר אשר בן-ישראל, נולד ביום כ"ה בתשרי תר"ץ (29.10.1929) בתל-אביב. אווירת בית-אביו הספוגה רוח ספרות ותרבות ישראל השפיעה השפעה עמוקה על נפשו של עודד. בילדותו עברו הוריו לגור בירושלים. את בית-הספר העירוני "תחכמוני" בירושלים סיים בהצטיינות בסוף תש"ד, המשיך ללמוד בבית-הספר התיכון בבית-הכרם והיה מבחירי התלמידים בו. לימודי היהדות, ההומניסטיקה והמתמטיקה נתחבבו עליו ביותר, אך לא משך ידו גם ממקצועות-לימוד אחרים. היה שקדן בלימודיו ומסייע בידי חבריו שנחשלו אחריו. בחוגי חבריו בגימנסיה נהג להרצות על נושאים שונים ובייחוד על אישי הציונות ופעולותיהם. היה חביב על חבריו בבית-הספר ובגימנסיה. תרגילי-הספורט שעסק בהם מילדותו, על אף עדינות מבנה גופו, העידו על אומץ-לבו וכוח רצונו. לאחר שקיבל את תעודת-הבגרות - והוא בן 17 - התנדב

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

לפלמ"ח. להוריו הסביר את החלטתו זו כהליכה להכשרה חקלאית באחד היישובים, כדי שלא לגרום להם דאגה. כאשר העיר לו מורו שהוא עדיין צעיר וחלש, השיב לו עודד: "עתה אין צעירים וחלשים, כולנו בתפקיד ועלינו למלאו". עודד היה עלם בהיר-עיניים ובהיר-שיער, כחוש-גוף אך עז-רצון ובעל להט נפשי ולא נרתע מפני כל מעצור בדרכו שבחר בה. היה בעל תפיסה מהירה וזיכרון מצוין והשפיע על חבריו מידיעותיו אשר הביאן לפניהם בענווה ובפשטות. הוא היה עליו וצנוע בהליכותיו, מיושב בדעתו ובשעת שיחה היה משפיל את עיניו בביישנות של תלמיד-חכם ופיו הפיק דברי טעם. חיבוריו ותיאוריו טיוליו מצטיינים בתפיסה מרוכזת ובסגנון בהיר.

ביום 12.4.1948 התגייס לחטיבת "גבעתי", יצא לחזית הדרום גילה אומץ-לב והשתתף בקרבות רבים. בליל 2-3 ביוני 1948, במסגרת מבצע "פלשת", תקפו כוחות "גבעתי" את המערך המצרי ליד גשר אשדוד (גשר "עד הלום" כיום). ההסתערות נבלמה באש כבדה של האויב והכוחות נאלצו לסגת. ההתקפה נכשלה אמנם, אך אילצה את המצרים להיערך במקום ובלמה את התקדמותם צפונה. בקרב זה נפל, ביום כ"ה באייר תש"ח (3.6.1948) ונקבר בניצנים. בן 17 היה בנופלו.

ביום ו' באלול תש"ט (31.8.1949) הועבר למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בנחלת יצחק.

עַל חוֹף הַמּוֹלָדָת

שתי סירות קטנות, שהיו קשורות אל מזה. האנשים ניגשו אל הסירות, התיירו את הכבלים בזריזות, ודחפו אותן המימה. "קדימה!" לחש המפקד.

וכעבור כמה דקות שטו שתי הסירות במים. הלילה היה אפל והרוח זעף. הגלים הכו בחזקה על דפנות הסירות ורגע נדמה כאילו חישבו להישבר. אך האנשים חתרו במרץ והסירות התקדמו במהירות.

על הספינה קמה מהומה. פרנץ ויעקב, אשר ראו את הסירות, הועיקו את אנשי הספינה. קולם היה מלא יאוש.

"הנה הם!" צעקו. "הנה באו האנגלים להפריע בעדנו מבוא אל חוף המולדת, להשמידנו בנשק החדש שלהם, או להשליכנו אל אי רחוק. רשעים! עתה, אחרי כל הסבל והעינויים אשר עברו עלינו, עדיין אין אנו רשאים לבוא אל המקלט היחידי, אל ארצנו! כמה סבל סבלנו עד אשר הצלחנו להגיע הנה, ועתה לא נוכל אפילו לנשק את עפר הארץ, אכזרים!"

והשנים כמעט פרצו בבכי בדברים.

אך את קולם הפסיק קול חד ונוקב בשפה האנגלית. קולו של המפקד:

"להתאסף על הסיפון, להרים את הידים ולשתוק. כל הגה אשר יישמע, יילוו ביריות".

המעפילים עשו כמצות המפקד, וחמישים האנשים עלו על הסיפון.

ופתאום נשמע קולו של המפקד, קול נרגש ושונה מבראשונה. הפעם דיבר עברית צחה:

"אחים!" אמר. "באנו להצילכם, להביאכם אל חוף המולדת, למקום אשר לשם נמשיכם מדאכאו ומאוישוויץ. יהודים אנחנו! אל תיראו מפנינו".

המעפילים היו נרגשים מאד ואחדים מהם פרצו בבכי, ובעוד רגע היו שני הצדדים חבוקים זה בידי זה. פרנץ נפל על צוארו של המפקד, והתיפח:

"באתי ממחנה-המוות... הורי נהרגו בידי הנאצים, אח היה לי ונעלם... לא אדע היכן הוא... רציתי לשים קץ לחיי... אך תקותי האחרונה היתה ארץ-ישראל!"

רגע נשארו השנים חבוקים, ואחר אמר המפקד:

"גורלי כגורלך. בדיוק. גם הורי נהרגו ואחי אבד. לפני כמה שנים עליתי לארץ, ועתה אני חבר בקיבוץ".

אך לפתע הפסיק המפקד והסתכל בו, רעד כולו ושאל:

"אבל הגדנא לי: מה שמך?"

"פרנץ, פרנץ זייד".

"אלוהים אדירים!" קרא המפקד. "וכיצד זה לא הכרתיך?"

הן אני... אני שמי יוסף, יוסף זייד!"

ושני האחים נפלו זה על צוארו של זה מתוך התרגשות מרובה.

יוסף המפקד פקד על אנשיו להוריד את הסירות אשר

היה לילה אפל. הירח נחבא בין העננים הכבדים, ורק כוכבים בודדים התנוצצו איפה אישם בשמים השחורים. גשם עז ניתך לארץ. הרוח ילל ושרק. סופה עזה התחוללה, הניעה את העצים, טילטלה אותם בחזקה והמשיכה את דרכה. אף נפש חיה לא נראתה בחוף, ונדמה היה כאילו תם צלם-אלוהים מעל-פני האדמה. הקור היה חזק, אבל על שפת-הים, בתוך ספינה קטנה ודלה, המו לבבות חמים.

יעקב ופרנץ עמדו על הסיפון. פניהם היו רוזים ודלים, וקמטים נראו בהם. מבין שערותיהם ביצצו שערות לבנות כשלג. אשר העידו על הסבל הרב שעבר עליהם. עיניהם היו עמוקות ונוגות. ניכר היה בהן שלא פעם להטו מתוך יאוש נורא. אך עתה היו העינים נעוצות בנקודה אחת, ברצועת-אדמה קטנה שנראתה באופק, וכנמשכות אל מגנט הביטו לשם, לאותה הנקודה, ושום כוח שבעולם לא היה יכול לנתקן משם.

"פרנץ, הנה, עוד מעט נגיע", אמר יעקב בלחש. "עוד זמן קצר, ואנו נדרוך על האדמה הקדושה. מה טוב יהיה חלקנו! הן שם אין עוד מחנות-מוות, אין ברגן-בלזן, אין דאכאו, אין אוישוויץ! אשרינו מה טוב חלקנו!.. סוף-סוף".

"כן, כן, אשרינו!" הפטיר פרנץ, השקוע בהזיות, בלי שים לב לדברי יעקב.

הגשם הוסיף לרדת בזעף, הרוח לילל, והקור הלך וחזק. יעקב ופרנץ עמדו על הסיפון ורעדו. אך מה בכך? הן שם, פניהם, התפעם לב חם בחזקה. והן עוד מעט יגיעו, ומה בכך אם ירעבו ואם ירעדו מקור?!..

על החוף, אשר לפני שעה קלה לא נמצאה שם נפש חיה, נראו עתה כמה דמויות שחורות, אשר בלבושן המיוחד נדמו יותר לצלמי-בלהות מאשר לבני-אדם. חסונים היו, ובידי כל אחד מהם הבריק הנשק. קובעי-פלדה היו חבושים לראשיהם. ואותם המדים, מדי-החקי, מדי השוטר, התנוצצו על גופם. בידי אחד מהם נראה תת-מקלע חדיש, הוא הוציא רצועת כדורים מתוך בגדיו וקבעם בכלי בזריזות מפליאה. אחר נשא עיניו אל הים ונעץ בו מבטו. עינים חדות היו לו, ומבטו אף הוא חד. ניכר היה בו שמחשבות מטרידות אותו ותכניות נרקמות במוחו. כחמישים היו. הם עמדו שקטים, וכמעט שלא שוחחו ביניהם. רק מדי פעם בפעם פנה אחד מהם אל בעל תת-המקלע, שכנראה היה מנהיג החבורה, ולחש לו משהו על אזנו.

לפתע עברה על-פניהם חבורת-שוטרים. קצין אחד פנה אל בעל תת-המקלע אנגלית:

"האם הכל בסדר?"

"כן, אדוני!" השיב אף הוא אנגלית.

"אנו עומדים על המשמר. כל ספינה לא נראתה".

לאחר שחבורת השוטרים הסתלקה מן המקום, פנה בעל תת-המקלע אל אנשיו בלחש ואמר:

"אל הסירות, חברים! מהר! אין לאבד אף רגע!"

האנשים עשו כמצות מפקדם. במרחק כמה צעדים עמדו

"ציד, ציד טוב צדנו הלילה! מעפילים יהודים". אך בפנות
 המפקד אמר בלחש למעפילים: "טוב שנפלתם בידינו-אנו ולא
 בידיהם של הרשעים הללו!"
 הקצין הבריטי צחק להנאתו והסתלק עם פלוגתו. המעפילים
 עלו על החוף. הם נשקו את אדמת הקודש בגיל ורעדה. סוף-סוף,
 לאחר נדודים רבים, הגיעו לחוף-מבטחים!
 עוד באותו לילה נמצאו המעפילים בידיים בטוחות, בין
 אחים יהודים. עתה נשבעו כי בארץ הזאת יחיו, ובה ימותו.
 בבוקר השכם, בהאר השחר, מצאה פלוגת-משמר בריטית
 באחת מתחנות משמר-החופים חמישים שוטרים בריטיים כבולים
 בחדר צר ולבושים באותן החולצות הכחולות אשר ילבשו
 החלוצים היהודים.

בספינה המימה. אחד-אחד ירדו המעפילים לסירות. לא היה
 קץ לאשרם, כשהסירות נישאו על הגלים בכיוון לחוף. מחצית
 האנשים חתרו במשוטים, והמחצית השניה עמדה על המשמר
 עם הנשק ביד, להיות מוכן להגן בכל מחיר על האחים הניצלים.
 כל עת הנסיעה היו עיניהם של המעפילים נעוצות בחוף.
 פניהם הביעו אושר ושמחה. ובלבם פעמה התקוה: הנה הגענו
 אל חוף-מבטחים, אל חוף המולדת!
 אך בו ברגע שהסירות הגיעו לחוף פגשו בחיל-משמר
 בריטי.

הקצין פנה אל יוסף המפקד:
 "מה יש לכם שם בסירות?"
 יוסף ענה אנגלית: